

Ranița.

— Un studiu de actualitate. —

(Fine)

Această propunere desigur că va provoca din partea multora, grave obiecțiuni (!): se mărește impedimenta, se lungeste coloana etc. etc.

Dacă facem însă puțină socoteală vom vedea că toate grave neajunsuri se reduc la nimic. Să ne explicăm:

1. Mantalele și corturile unei campanii se vor putea pune în cel mult două trăsuri, mai ales dacă aceste trăsuri se vor construi după un model anume întocmit de minister.

Fiecare trăsură se va putea înhăma cu doi cai mari, ajutați la nevoie cu doi cetlăiași mai mici, cu modul acesta vom avea lungimea cea mai mică a trăsorii.

Pentru aceasta, s'ar putea prevedea din timp de pace pentru fiecare campanie, pe lângă cele două trăsuri pentru efecte și câte 4 cai mari. Cheltuiala nu ar fi prea mare pentru scopul ce se urmărește.

2. Lungimea coloanei fiecărei companii se va spori cu 8 metri dacă amândouă trásurile merg una lângă alta sau cu 16 m. dacă merge una după alta.

Acest spor însă se va reduce în realitate la mult mai puțin și chiar la zero.

În adevăr, calculând lungimea de marș a unei companii și mai pe urmă a unui batalion și a unui regiment socotim astfel:

O companie cu efectivul de războiu are în coloană o lungime de 100 m.

Pentru marș se mai adăogă o lungime de 114 adică încă 25 m.

Prin urmare cu alungirea de marș, o companie va avea o lungime în coloană de marș de 125 m.; un batalion o lungime de 500 m.; iar un regiment de 1500 m.

Dacă vom adăoga și lungimea trásurilor de efecte, presupunând că merg alăturate, vom avea pentru un regiment lungimea de 1600 m., sau cu trásurile una după alta 1700 m.

Mai întâi vom observa că prin sporirea lungimei regimentului cu 200 m. scurgerea lui se va prelungi cu un timp neapreciabil, numai cu 2 minute; de asemenea dacă vom considera desfășurarea regimentului, presupunând că trásurile au rămas în coloană până în ultimul moment întârzierea se reduce iarăși aproape la nimic.

Dar mai trebuie să adăogăm, că prin faptul că am ușurat pe soldat, el nu va mai rămâne așa mult în urmă, așa încât alungirea coloanei se va micșora și prin urmare sporirea lungimei coloanei prin adăogirea celor două trásuri de companie nu va mai avea loc în realitate.

3. Admițând chiar că, prin desființarea rani-

glasului ademenitor al Rusiei ar jertfi această situație favorabilă și s'ar deda la o aventură riscată. Cu noi fiind, România ar putea să mai crească. Cu Rusia însă, ea își va pierde pentru totdeauna independența politică precum și toate condițiunile fericii ei economice.

Pe România o atrage spre vest nu numai interesele ei politice, ci și cele culturale și economice. Și Ungaria numai așa a putut să se mențină, că înțeleptul ei rege a legat-o la cultura vestică. Cultura progresivă a României tot dela vest se alimentează; aceasta o ar distruge dacă din națiune independentă Românii ar deveni un popor subjugat Rusiei și realungat în starea sălbatică. Pe România chiar interesele ei economice o îndeamnă să trăiască în relațiuni bune cu monarhia. Cunoașterea serioasă a acestor interese o vedem noi în faptul, despre care ni se anunță azi din București, că factorii competenți ai României din nou au hotărât neutralitatea României. Aceasta o constatăm cu bucurie. Iar răspunsul nostru este acea asigurare, că fiind în strictă alianță cu monarhia noastră și cu Germania și în neutralitatea-i corectă, România își va găsi apărarea completă a justelor ei interese.

ței, nu s'a micșorat alungirea coloanei și că regimentul rămâne cu lungimea de 1700 m. în cazul când va fi încadrat, într'o divizie, sporirea lungimei lui va avea o influență apreciabilă din punctul de vedere al lungirii coloanei și desfășurării diviziei.

Trebuie să ținem seamă mai întâi că lungirea coloanei diviziei ar fi provocată numai de infanterie.

Dacă dar considerăm o divizie cu o compunere normală, lungimea ei de marș, cu alungire cu tot, ar fi aproximativ 12 km.

Prin introducerea trásurilor de efecte ale companiilor, lungimea diviziei s'ar spori la 12.400 m. sau 12.800 m. după cum trásurile vor merge alăturate sau una după alta, deci cu 400—800 m. maximum.

Acest spor de lungire pentru o divizie se reduce atât pentru scurgerea coloanei cât și pentru desfășurare la o întârziere de 5—10 minute, ceiace nu poate să aibă vre-o influență defavorabilă asupra operațiunilor unei divizii.

4. Să vedem acum dacă mantalele și corturile așezate pe trásuri pot ajunge la timp la soldați în diferitele împrejurări în care s'ar găsi trupele.

În depărtare de inamic, pe timpul marșurilor, trásurile de efecte pot merge după fiecare companie. Soldații vor avea prin urmare la îndemână mantalele și corturile atât în marș cât și în staționare.

În apropiere de inamic când se prevede o întâlnire iminentă cu inamicul, trásurile ar putea fi lăsate dela începutul marșului cu trenul regimentar. Și după cum trásurile acestui tren sunt obligate să ajungă în fiecare seară la corpurile lor, tot asemenea și trásurile de efecte vor putea parveni la trupele lor.

Se va adăoga astfel la trenul regimentar al fiecărui regiment încă câte 24 trásuri, care vor trebui să formeze un grup deosebit sub o comandă specială.

Pentru ca aceste trásuri să ajungă și mai sigur și mai de vreme, seara, la trupe, ar putea să constituie al doilea eșelon al trenului de luptă al fiecărei divizii, dar numai în zilele când este probabilă întâlnirea cu inamicul.

În caz de luptă, trásurile de efecte întrunite pe regimente, brigade și divizii, în grupe de 24, 48 și 96 trásuri sub comande speciale, vor putea urma coloanele de munițiuni la o depărtare de 1000—1500 m. și fiecare grup de trásuri să se lege cu regimentul său prin agenți de legătură care să anunțe seara cât mai repede locul de staționare al regimentului, astfel ca trásurile de efecte să sosească fără întârziere lângă trupe.

În caz că trupele vor trebui să rămâie chiar pe câmpul de bătălie, urmând ca a doua zi să continue lupta, trimiterea mantalelor și corturilor la oameni încă va fi necesară pentru a permite soldaților să se odihnească câteva ore în condițiuni mai bune.

În această împrejurare, operațiunea trimiterii mantalelor și corturilor la trupe va fi în adevăr foarte dificilă, însă nu imposibilă.

După cum vedem, în toate cazurile în care s'ar putea găsi o trupă în război, și chiar în cele mai dificile, mantalele și corturile purtate în trásuri pot ajunge la timp la trupe.

Este adevărat însă că în timpul luptei mantalele și corturile nu pot ajunge la trupe decât seara, însă credem că aceasta nu ar constitui un inconvenient, deoarece chiar dacă soldații ar avea mantalele cu ei, pe raniță, nu le-ar folosi la ceva în timpul luptei pe vreme ploioasă, căci îmbrăcând mantaua s'ar încălzi prea tare și după puțin timp s'ar epuiza într'atât încât nu ar mai putea continua lupta.

Înceind acest studiu, cred că am demonstrat în mod neîndoios că desființarea raniței la infanterie este posibilă și fără să dea loc la vre-un inconvenient, obținându-se în schimb prin aceasta pentru soldatul nostru, o ușurare în marșuri și luptă care îl va face mai impetuos și mai ofensiv decât ori care din soldații armatelor vecine.

Va trebui, bine înțeles, să se facă experiențe serioase executându-se manevre cu dublă acțiune și cu trupe chiar numeroase, echipate cu și fără raniță și făcându-le să lucreze pe terenuri dificile și pe vreme rea, ca să se poată scoată mai bine în evidență avantajile și desavantajile sistemului ce propunem, față cu sistemul actual de echipare al soldatului.

Italia și desființarea capitulațiunilor.

„Gazzetta del Popolo” scrie:

În această privință Italia este la fel cu Austria legată prin clauza tratatului din Londra. Natural Italia nu ar putea din motive de corectitudine să ia inițiativa de a se opune la deciziunea Turciei, dar nimic nu împiedecă pe Italia de a se uni cu celelalte cinci puteri în rezervele făcute pentru apărarea intereselor noastre.

Pentru noi, această problemă are o importanță extraordinară de mare, pentru că în tot imperiul otoman sunt răspândiți mii și mii de italieni, cari, prin suprimarea capitulațiunilor, se vor găsi expuși, în ținuturi depărtate și puțin sigure, la pericole și fără protecțiunea trebuitoare. Numeroasele căi ferate în construcțiune din Asia au în cea mai mare parte lucrători italieni.

Se impune dar cea mai mare vigilență și avem datoria să obținem garanții mai înainte de a ne da adesiunea definitivă. De altfel este de întrebare dacă ar fi nimerit să primim tocmai acum desființarea capitulațiunilor. Ele erau recunoscute, ca fiind convenabile atunci, când există Turcia europeană, când ochiul consilierilor și ai agenților puterilor putea pătrunde cu ușurință, pe câtă vreme acum este cu mult mai greu să se controleze ceea ce se întâmplă în interiorul Turciei asiatice.

Neutralitatea noastră pune Italia într'o situațiune norocoasă, pentru că noi putem să servim în împrejurările actuale de mijlocitor între cele două puteri beligerante, pentru a încerca să se ajungă la o înțelegere. „Consulta” (ministerul de externe italian) este astăzi singura cancelarie din Europa, care poate și trebuie să fie centrul ori cărei acțiuni diplomatice.

Rapoartele din Constantinopol explică destul de lămurit motivele cari au împins pe Turcia la această lovitură. Turcii contează pe siguranța, că dacă ar refuza să asculte de îndemnulurile puterilor de a respecta capitulațiunile puterile desbinat cum sunt de războiu, nu vor mai putea cădea de acord pentru a obliga pe Turcia să cedeze.

Tot cu privire la desființarea capitulațiunilor, ziarul „Resto del Carlino” observă.

Una din urmările desființării capitulațiunilor impuse Turciei de regele Francisc I. al Franței, privește, după cum se știe, relațiunile între Sfântul Scaun și Sublima Poartă, și protectoratul catolicilor în tot imperiul otoman. În virtutea capitulațiunilor, în adevăr Sfântul Scaun poate avea în Turcia un delegat apostolic, investit cu funcțiuni diplomatice, care se sfătuiește cu guvernul sultanului prin intermediul ambasadorului Franței.

Desființarea capitulațiunilor răstoarnă toată această alcătuire politico-religioasă. Acest eveniment care surprinde secretariatul statului chiar la începutul noii sale funcțiuni, nu l'a găsit nepregătit pe cardinalul Ferrata, care va trebui să ia demersuri însă nu vor fi luate până ce secretariatul statului nu va fi luat înțelegere cu diplomația statelor interesate cu cari este în legătură.

Este probabil, că secretariatul statului nu se va pune în mișcare până când prin mijlocul organelor mai mult sau mai puțin diplomatice, el nu va fi cunoscut gândul Italiei și pe acela al Franței.

Pentru moment, diferendul ivit a intrat în perioada informativă, și demersurile nu vor lipsi de a urma.

Trădătorii sârbi.

În ziarele maghiare găsim informațiile de mai la vale:

Comandamentul brigadei din Zimon a lăsat următorul comunicat oficios:

„În urma evenimentelor de pe câmpul de războiu din sud mai mulți comercianți de naționalitate sârbească din Zimon au fugit în Serbia. Aceștia sunt: Ilici Costa, Nincovici L., Frații Jelovat, Ștefan P. Marcovici, Teodor P. Ljubita, Petru Popovici, Costa Micșici, Cristina Nicolici, G. A. Petrovici, Alexandru Jivcovici.

Războiul.

Revendicarea drepturilor naționale polone.

Comanda militară germană a luat inițiativa ca pe cheltuielă proprie să scoată o revistă militară în limba polonă odată la săptămână, cam în felul organului său oficios, „Kriegsblatt”. Revista poartă titlul „Gazeta Wojenna”, împodobit cu chipul vulturului prusiac. Întâitul număr a apărut la 22 Septemvrie. Primarticolul scrutează cauzele războiului și încheie cu cuvintele: „Invingerea Germaniei înseamnă libertatea Poloniei”. Invingerea Rusiei este sfârșitul Poloniei. Într'un al doilea articol îndeamnă pe Poloni să aibă încredere în Germani și să se convingă că „o Polonie independentă, și o înfrângere a Rusiei este în interesul politic al Germaniei”.

In Adriatică.

Roma. — Ziarul „Tribuna” afirmă, că după informațiuni din sursă oficială austriacă, escadra franco-engleză nu ar fi debarcat oameni la Lissa, dar ar fi bombardat numai semaforul și farul. Ziarul adaugă că după informațiuni din altă sursă bombardamentul ar fi stricat farul dela Punta Stupiski și că un distrugător francez ar fi tăiat cablul între Lissa și Lesina. Lissa continuă a fi sub stăpânirea austriacilor. Francezii ar mai fi distrus farul dela Punta Struza, în insula Lagosta. Ziarul crede că scopul operațiunilor franco-engleze este de a curăți partea meridională a adriaticii în vederea unei posibile acțiuni și că ocupațiunea insulei Lissa nu este posibilă și nici utilă înainte de ocuparea orașului Cataro. (A. T. I.)

„Kaiser Wilhelm der Grosse”.

Viena. — Ziarul din Posen „Posener Tageblatt”, a publicat scrisoarea, pe care un ofițer de pe crucișătorul auxiliar german „Kaiser Wilhelm der Grosse” a trimis-o mamei sale, care locuiește în Posen. Scrisoarea zice: Vaporul a fost atacat în teritoriu neutru, de crucișătorul englez „Highlyer” și că Germanii, sfârșind munițiunile au aruncat vaporul în aer; apoi, s'au dus în bărci la Las Palmas (Canarii). Astfel știrea, după care „Highlyer” a scufundat vasul „Kaiser Wilhelm der Grosse” e inexactă. Germanii au avut numai câțiva răniți. (A. R.)

Mantia Tarului.

In anul 1848, când focul măreț, aprins și între hotarele noastre dreptății și luminii, — a devenit amintător, din porunca Tarului ne-au năpădit atunci țara vre-o 200.000 de cazaci, veniți să facă ei rânduiala la noi acasă. Neamul românesc numără încă destui moșnegi, cari își povestesc amintirile trăite în vremurile acele de urgie. Dintre multele povești ce se cunosc în legătură cu acele timpuri, interesantă și puțin cunoscută îmi pare o poveste auzită prin jurul Turzii. Este o însușire prețioasă a fantaziei Românilui, înveciuirea datelor însemnate prin povestii, în cari adevărul istoric este păstrat adeseori cu multă fidelitate. În 48—49, în jurul Turzii s'a dat de fapt o cruntă bătălie între armele noastre și între Ruși, ademeniți pe acolo după credința poporului, de comorile ascunse în romantica regiune a cheii Turzii...

Veniseră Muscalii câtă frunză și iarbă, conduși de chiar împăratul lor. Auziseră ei încă de acasă, de vechi bogățiilor de aur și pietri nestemate, ascunse de un rege păgân, în vremuri despre cari nici cărțile nu scriu, într'o peșteră zidită tot din fier. Între cei doi pereți gigantici ai trecătorii dela Turda, se află undeva intrarea la comoară. O vrăjitoare de neam străin, pentru un dar bogat i-a spus împăratului muscălesc locul unde se află cheia dela ușile groase de fier, și a deslegat de blăstăm ascunzișul comorii. După multă căutare, împăratul găsi cheia, care era bătută din aur, ca să nu o mănecă rugina. Cu gândul la comorile, cari nu peste mult i-ar fermeca ochii și viața toată, fericit și zimbitor o porni călare împăratul, în fruntea oștirilor sale spre cheia Turzii. Prinsă însă și ai noștri de veste, și-i aținură calea cu toate puterile între cei doi pereți ai trecătorii și într'un moment potrivit se aruncară ca urieșii din basme asupra oștirii împăratului, nepregătită de luptă și dusă cu gândul și ea la bani, la aur.

Arieșul tinăr, și blond îngrozit își adună pe spate valuri tot mai mari, tot mai mari, încât gloata de Ruși ce s'a aruncat în riu, mai multă a rămas biruită de ape,

decât a ajuns celalalt tărâm. Imprejmuit de generalii săi, și-a înfipt și împăratul muscălesc pintonii în coastele calului, și s'a aruncat în râul năvalnic. În luptă cu valurile, îi scăpă însă mantia de fir, în care era cheia de aur a comorii...

Înfuriat peste măsură de bătaia mântă de neașteptate, rănit în mândria sa de împărat pe-o jumătate de lume, astfel grăi atunci oștirii sale plouate și înjumătățite: „N'am să mor, de-ar trebui să mai trăiesc o sută de ani, până nu voiu veni odată după mântia mea perdută — dar atunci, vai ție, Turda!”

Mărite Tar! Nu crezi tu, că la Turda și azi ne păzim comoara? Nu-ți dai seama că azi Arieșul e mai voinic și că te-ar putea înghiți cu mântie cu tot?

Tr. P. Nic.

Soarta unui fabricant arădan.

„Berliner Tagblatt” anunță că tribunalul militar din Neubreisach a pronunțat sentință de deținere a averii fostului locuitor din Gebweiler, fabricantul Ion Haefele. Unde petrece acum Haefele, unde-i este locuința, nu se știe. Impotriva lui s'au pornit cercetări din cauza tradării. „Strassburger Post” scrie că Haefele a comis păcatul de a conduce trupele franceze în Gebweiler și le-a indicat locul unde este palatul poștei apoi stațiunea telegrafică și apaductul, pentru a le putea distruge. După cât se știe Haefele este unul dintre fondatorii și subdirectorul fabricii de textile „Hungaria” din Arad.

TRIPLA ANTANTĂ ȘI TURCIA.

Berlin. — (Censurată.) — „Vossische Zeitung” este informat din Roma că într'un interviu ambasadorul englez a anunțat, că tripla antantă a pretins dela Turcia în formă de ultimatum deschiderea Dardanelor.

RĂZBOIUL ÎNTRE RUSIA ȘI TURCIA?

Sofia. — Dnevnik vestește din Constantinopol că în Caucaz de câteva zile decurg lupte mai mici între trupe turcești și rusești. Turcii au luat 8 ofițeri ruși și 80 soldați ca prizonieri.

Pauză pe frontul francez-german.

Paris. — După informația semioficială a ziarului „Le Figaro” peste 3—4 zile se poate aștepta ca războiul să ia pauză. Dacă Germanii sunt în unele locuri istoviți, trebuie să se ia în considerare că și conducerea armatei franceze vrea să-și cruțe trupele.

Paris. — În ținutul Arras lupta continuă, rezultatul încă nu se poate întrevădea. În ținutul Soisson am înaintat. Aproape pe întreg frontul încetează lupta.

România.

Știri mărunte culese din „Ziua”:

Consiliul de Coroană se va întruni probabil Luni, (adică azi) dacă starea M. S. Regelui va fi restabilită îndeajuns ca să poată părăsi camera.

Ministerul afacerilor streine a fost anunțat de guvernul otoman că Dardanelele, cari fuseseră închise din ordinul comandantului militar, numai pentru câteva ore, au fost redeschise.

Astăseară s'a întrunit consiliul de igienă al Capitalei, sub președinția d-lui dr. Orleanu, medic șef al Capitalei.

Consiliul a discutat condițiunile în cari trebuie să se facă supravegherea medicală a Capitalei în acest moment când scarlatina face ravagii în țară.

Membrii Camerei de Comerț au fost convocați pentru Vineri d. a. la ora 3, discutând chestiunea acordării unei păsuii a termenelor de plată pentru comercianții concentrați.

Căile ferate române au acceptat propunerea guvernului turc, de a fixa circulația trenurilor românești așa fel, ca să poată face o legătură

și Bocarski, Branco Petcovici, Milan Srbi, Jivana D. Lazu, farmacistul Benco, Mihaici. Reuniunea creditorilor din Budapesta operat la comandamentul brigăzii din Zimon cuprinderea averii acestora și e interesul creditorilor ca pretențiunile lor să fie îndată îndeplinite la reuniune.”

Posesiunile acestor Sârbi au fost ocupate de armata sârbească a fost din Zimon viața cetățenească s'a conștientă și doamnele dela Crucea Roșie îngrijit cu zel neîntrerupt de nou răniți. S'a vădit necesitatea unei farmacii și autoritățile au deschis întreprinderea lui Benco și s'a luat de acolo cele trebuincioase. În farmacie însă nu s'a găsit nimic de ce aveau să și s'au făcut cercetări în pivniță, prin deșeurile de acolo. Au aflat medicamente, lucruri necesare pentru bandaj și un telefon secret, ce au găsit prin pământ peste Sava în Serbia.

Un ofițer de rezervă, dintre cei cari „au luat la curățirea ținutului de sud” a descoperit următoarea tradare într'un sat din Sirmia. După ce a făcut vizită primarului a plecat să se îndrepteze dacă personalul a rămas la locul său. În oficiu n'au găsit pe nimeni. Din compartimentul oficiului conducea o sticlă într'altă cameră. O umbră de fețe se desina, îndată însă a dispărut, și i-am vădit glasul. Înțeleg sârbește și deconcentrat ascultat cum anunța la telefon că în sat chiar a intrat o patrulă de soldați sub conducerea unui ofițer și probabil că patrula asta este avangarda unei trupe. Se mai spunea că informații dela viceprimar că patrulă de sârbești și ni s'a descris uniformă. — Într'un am chemat cinci infanteriști, am pus baioneta pe pușcă și am intrat în cameră. Am așteptat acolo pe postărița care dintr'un dulap de telefon. A fost luată între baionete și oamenii mei au spânzurat-o în curtea edificiului.

Refugiații din Maramurăș.

Sunt foarte numeroși refugiații din Maramurăș, în mai multe orașe, între cari și Oradea. Între întâii refugiați sunt notabilitățile. Oradea-mare s'au oprit canonicul Karacsony și locuitorul de episcop gr. cat. din Sighet Marmatiei, Balogh. Peste Oradea-mare au venit cu trenul soția prefectului Nyegre László, căpitanul Ibrányi György, consilierul orașenesc Sándor, toți din Sighetul Marmatiei.

Un gazetar ungar din Oradea i s'a dat să poată vorbi cu Ibrányi György căpitanul polițienesc din Sighetul Marmatiei desmotivele refugierii. Căpitanul a spus:

„În Sighetul Marmatiei nu sunt Muscali, spaima e grozavă. Ne puneam toate silințele ca să liniștim spiritele, să le convingem să rămână acasă, dar n'a fost moșnegele. Creștea conținea numărul celor ce vor să se refugieze din oraș. Comercianții au înțeles că în oficiile publice a izbucnit o grevă forțată, băncile și-au transportat paralele, și s'a produs panica creștea, cu atât mai mult cu cât s'a mai numeroasă populație din satele din jur s'a în oase umplea Sighetul, care din cauza lipsei de oameni, aproape își pierduse aspectul de oraș. — De o primejdie apropiată însă nici nu se poate fi vorba. Trupele noastre se luptă victorioasă și acea armată rusească, ce a fost atât de înfrântă ca să intre în Maramurăș, nu va pieri!”

AVIZ.

Abonații restanțieri cărora li s'a sistat deja plata ziarului sunt rugați să-și achite restanțele. Cei ce doresc să continuăm a le trimite ziarul binevoiască a ne trimite pe lângă restanțele și comunicat și abonamentul anticipat pe cel puțin 1 lună, fără de care plată nu se poate nimănui ziarul.

Adresăm totodată și acelor prea stim. abonați a căror abonament a expirat acum cu finea lunii, rugându-i, să nu uite a ne trimite abonamentul pe noul cvartal Octomvrie—Deceembrie, pentru ca și noi să le putem trimite ziarul fără întrerupere.

ADMINISTRAȚIA.

directă cu un tren care vine din Constantinopol, cu trenul ce pleacă din Capitală pentru Budapesta.

M. S. Regele a semnat decretul prin care s'a hotărât deschiderea sesiunii ordinare a consiliilor județene, în ziua de 15 Octombrie.

Studentii s'au întrunit ieri d. a. într'una din sălile Universității. La această întrunire au participat și profesorii universitari.

A prezidat d. Dr. Y Cantacuzino.

D. prof. Em. Antonescu, respinge insinuările, care s'au adus, că Universitatea nu are dreptul să ia parte la hotărârea atitudinilor politice ale țării. Universitatea este și un corp politic ea își are reprezentant în Senat și ca atare trebuie să fie luată în seamă părerea Universității în conducerea politicii cu gravă însemnătate națională.

Și în afară de aceasta, numai incultii nu știu, că Unitatea națională a Germaniei e făcută de Universitate; de ce dar Unitatea națională românească n'ar fi făcută de Universitatea română.

D. prof. dr. Y. Cantacuzino spune că profesorii vor fi alături de studenți în această mișcare, care are de scop să arate guvernărilor interesele mari ale poporului, care râvnește des-

Această mișcare va avea un folos asupra întregii opinii publice. Propune să se fiină întruniri la oaltă cu profesorii și studenții din Iași, atunci hotărârile vor avea un caracter mai definitiv și mai impozant.

D. I. Tanoviceanu crede foarte de folos întrunirile comune cu profesorii și studenții din Iași. E de părere să se evite manifestațiile sgomotoase, mai ales când în desfășurarea lor se petrec lovirii între soldați și studenți.

Analizând situația evenimentelor externe, nu crede în eventualitatea unei mișcări agresive din partea Bulgariei, care se teme și de Rusia și de noi.

Vorbind despre dezacordul între Rege și țară, e de părere ca oamenii politici să ia toate precauțiunile ca dinastia să iasă din aceste evenimente cât mai consolidată cu interesele țării.

D. prof. Sava Atanasiu spune: Dacă politica se amestecă în universitate, în alegerea de profesori și adesea în trecerea examenelor, e o greșală, ca universitatea să nu-și spună cuvântul în chestiunile naționale.

INFORMAȚIUNI.

Arad, 6 Oct. 1914.

Samaritancele.

Dăm loc cu plăcere rândurilor de mai la vale:

Stimate Doamnele Director,

Din întâmplare nu se găsește, în rândurile mele publicate prin bunăvoința D-voastră în numărul de Duminică, numele celor două femei, cari ni-au dat spitalul, în care lucrez și eu. Este doamna Ioanovics, soția domnului comisar guvernial, și fiica lor, Ester, cari își dedică tot timpul și sentimente nobile celor suferinzi, și a căror muncă și putere de organizație eseculentă fac, ca, atât răniții, cât și cei cari îi îngrijesc, să se simtă aici mai bine decât în alte locuri similare.

Vreau să vă mai comunic ceva. Cele mai abile și neobosite dintre doamnele, cari dau mână de ajutor în sălile de operație din orașul nostru, sunt trei doamne în a căror vine curge și sânge românesc. Una este fiica fostului mare proprietar Dadány, care nu făcea politică și a rămas Român până la moarte, alta e născută Manassy, a treia descendentă din familia Gyika. Se vede că sângele nostru tot vrednic rămâne... E interesant că toate trei familiile sunt de origine macedo-română.

Primiți, Vă rog, expresiunea deosebitei mele considerațiuni.

Timișoara, 5 Oct. 1914.

Lucia Cosma.

O problemă pentru băncile noastre. Trece prin vremuri grele, vremuri excepționale, a cărora consecvență o simte toată lumea. O simt și băncile și o simte și clientela în mare măsură. Mijloacele, cu cari cele dintâu veneau, în timpuri normale, în ajutorul celor din urmă, azi sau lipsesc cu desăvârșire sau sunt insuficiente. Trebuie deci căutate, din partea conducătorilor băncilor noastre, noue mijloace, dicte de împrejurări, pentru a veni în ajutorul clientelei. Unul din mijloacele acestea ar fi ca în ținuturile unde produsele câmpului au dat rezultate mai bune, băncile din acel ținut, să se asocieze în consorții pentru valorizarea produselor micilor proprietari, înlesnindu-le în modul acesta câștigarea mijloacelor bănești necesare pentru acoperirea trebuințelor lor.

Plasarea produselor ar putea-o face tot consorții de bănci de ale noastre, din ținuturile muntoase și neproductive, sau din ținuturile, unde producțiunea în urma unor calamități elementare ar fi nimicită sau insuficientă.

Prin aceasta băncile noastre ar face un serviciu imens, atât poporului din ținuturile mai mănoase, cărui i-a fost dat a se bucura de o recoltă satisfăcătoare și de un surplus de produse, căci l-ar feri de exploatarea oamenilor fără suflet, cari folosindu-se de strămoșii și neorientarea țărânului îi cumpără produsele pe prețuri ridicole, — cât și poporului lipsit de mijlocirea băncilor din acele ținuturi, ar ajunge la bucate și mai ieftine și mai bune calitativ, decât dacă este lăsat pradă speculanților particulari de tot soiul.

În felul acesta operează încă dela înființarea sa și până azi banca „Agricola” din Hunedoara, cu cele mai bune rezultate atât pentru sine, cât și pentru clientela sa, încât a devenit un adevărat regulator al prețurilor cerealelor atât în piața sediului său, cât și în diferitele sale centre de desfacere.

Organizația și modul de lucrare al băncii din chestiune în ramul afacerilor ei de bucate, ar merita să fie studiate de băncile noastre, în ținutul cărora sunt date una din condițiile amintite mai sus — și — apoi înfăptuit noul mijloc de ajutorare a țărânimii noastre. („R. E.”).

Sucursale ale Băncii Austro-Ungare — sistate. Cu considerare la starea de războiu conducerea Băncii Austro-Ungare a sistat temporal activitatea sucursalelor din Panciova, Semlin, Brody, Cernăuț, Drohobycz, Jaroslau, Kolomea, Lemberg, Przemyśl, Rzezov, Stanislau, Tarnopol, Tarnow, Iaslo și Spalato. („R. E.”).

Timbre leșite din circulațiune. Cu data de 1 Octombrie a. c., precum am semnalat într'un număr anterior al nostru, au fost scoase din circulațiune toate timbrele vechi, emise în 1903 și provăzute cu data aceasta. Timbrele acestea prin urmare nu se mai pot întrebuița, căci se consideră ca neexistente, dacă se găsesc puse pe documente liberate după 1 Octombrie a. c. și se ia pentru ele raport.

Timbrele scoase din circulațiune se pot însă schimba până la 31 Decembrie a. c. la oficiile de dare cu timbre din emisiunea nouă.

Cooperativele săsești sistem Raiffeisen și-au ținut la 22 Sept. a. c., adunarea generală în Sibiu. Conform raportului prezentat cu acest prilej numărul total al cooperativelor săsești de tot soiul a fost în anul expirat de 249, anume 184 cooperative de consum, 5 cooperative de pivniță și o moară cooperativă. Aceste cooperative au avut împreună 19,729 de membri și au dispus de Rezerve în sumă de K. 1,444,528.63 (în creștere față de 1913 cu K. 255,205.70). Cooperativele de credit au realizat în 1913 un profit net de K. 192,703, cele de consum un profit net de K. 10,540. („R. E.”).

Logodnă. Dșoara Sofica Anghel din Pesac și d. Aurel Sebeșan cand. de preot din Săcusigi, logodiți. — Felicitări!

Uniformele germane. „Corriere dela Sera” reproduce raportul unui ziarist francez care e atașat armatei. „Trebuie să recunoaștem că amata germană nu e de comparat în arta de a

ascunde armatele, — zice el: E o tactică, care nu e de desprețuit; ei o efectuează cu o exactitate care e proprie Germanilor, în tot ceea ce fac. Un principiu, cu care ei reușesc să vadă totul, fără a fi văzuți.

Cavaleria Germană nu e vizibilă nici la mică distanță, iar infanteria nu poate fi văzută decât la o mie de metri. Tirul ei cu mitralierele e admirabil și fiind protejată de tranșee poate să se miște după plac fără a fi văzută. Tufisuri, ramuri de copaci, totul le servește pentru a se ascunde.

Uniforma lor e una cu culoarea cenușie a pământului. Dacă Francezii reușesc a zări din vre-un tranșeu câțiva inimi, care par'că au luat-o la fugă, lucrul acesta nu e decât o cursă, pentru că în primul tranșeu nu se află decât puțini soldați pentru a atrage în cursă. Inapoi lor e ascunsă infanteria cu teribebele-i puteri.

Câte odată se poate compara urmărirea din partea inamicului cu o urmărire de fantoame. Dar noi Francezii o preferăm unei alte retrageri”.

„CALENDARUL PARTIDULUI NAȚIONAL” din Ungaria și Transilvania, care în cărând va ieși de sub tipar, e cel mai de seamă din calendarele românești de altă Bogat în ilustrații de o execuție strălucită și neîntrecută. Calendarul cuprinde un foarte bogat material literar. Preț calendarului e 60 fileri, pentru care ori cine poate avea o podoabă în casă. La comenzi să adaugeți 20 fileri pentru porto postal. Se poate comanda de acum la: **Librăria „Concordia” („Tribuna”) în Arad, str. Deák Ferencz nr. 20.**

Cereți gratis și franco noul catalog al librăriei noastre!

Adresa: Librăria „Concordia” Arad, Deák Ferencz nr. 20.

CONCURS.

Institutul de credit și economii societate acții „Zlagneana” din Zlatna (Zalatna) poartă concurs pentru ocuparea postului provizor de contabil cu termen de 15 Octombrie st. n. 1914 următoarele condițiuni:

1. Salar lunar 200.— cor.
2. Cvartir corespunzător în natură.

Dela reflectanți se pretinde: cvalificație practică deplină și să dovedească capacitatea a conduce independent afacerile de bancă.

Postul se poate ocupa îndată.

Za 2297—5.

Diracțiunea

Ultima oră.

F. care la 3 Oct. Guvernul român a urm. încercat comunicat oficial:

„În urma convorbirilor ce-au avut între primul ministru d. I. C. C. Brătianu, și dl I. Marghiloman, șeful partidului conservator, și dl Tache Ionescu, șeful partidului democrat nu mai este necesitate de a ține consiliul de coroană, deoarece nu a ivit nici un moment nou pentru a schimba actuala atitudine politică a României. Primul ministru va refera Majestății Sale în absență”.

(Informația aceasta de extremă importanță o scoatem din zările bucușene. Red.)

IN GALIȚIA.

Budapesta. — (Oficial). — Mișcările noastre în Galici și în Prusia rusească gresează multumitor. Trupele germane (800.000 după cum se zvonește... N. Red.) cu cele austro-ungare au împins pe Rupa Opatow și dela Klimontow înapoi către Vistula. La pasul Ujoc, dușmanul a suferit o frângere deplină. — **Major Hölter.**

Redactor responsabil: Constantin Sava